

Aalto-yliopisto**Taiteen ja suunnittelun korkeakoulu dekaani Anna Valtonen****Arkkitehtuurin laitoksen johtaja Pekka Heikkinen****Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn kannanotto koskien Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun Arkkitehtuurin historian professuuria**

Suomen Arkkitehtiliitto on huolestunut Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun suunnitelmasta muuttaa arkkitehtuurin historian professuuri osa-aikaiseksi ja siten heikentää huomattavasti alan opetusta yhdessä arkkitehtikoulutuksen keskeisimmistä oppiaineista ja tieteenaloista. Arkkitehtuurin historialla ja siihen olennaisesti liittyvän korjaus- ja restaurointityön osaamisella on merkittävä rooli moniarvoisen ja moniulotteisen rakennetun ympäristön syntyisessä ja rakennusperintömme säilymisessä.

Nykyinen rakennuskantamme muodostaa n. 80 % Suomen kansallisvarallisuudesta (ROTI 2017). Vastaavasti Suomen rakennushankekannasta on jo pidemmän aikaa yli puolet muodostunut korjaus- ja muutostöistä aina poikkeuksellisen vaativista, historiallisesti merkittävistä restaurointihankkeista erilaisiin korjaus- ja käyttötarpeiden muutoshankkeisiin asti. Korjaus- ja muutostyön volyymia ja merkittävyyttä maassamme kuvaa myös, että ympäristöministeriö on vuodesta 2012 lähtien ryhtynyt sääntelemään rakentamista erikseen korjaus- ja muutostyötä koskien. Opetus- ja kulttuuriministeriön puolelta on vastaavasti ryhdytty toimenpiteisiin erilaisen korjaus- ja muutostyön osaajien riittävyyden ja osaamisen turvaamiseksi maassamme.

Suomen Arkkitehtiliitto toteuttaa säännöllisesti selvityksiä, joissa kartoitetaan jäsenistön osaamista ja tarpeita sen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Viimeisin osaamishaaste kysely SAFAn jäsenistölle toteutettiin vuonna 2014, jolloin siihen osallistui 460 SAFA arkkitehtia (n. viidennes liiton työssäkävivistä jäsenistä). Kyselyn tulosten mukaan korjaussuunnittelu eri muodoissaan kuului vastaajista 90 %:n työtehtäviin. Näistä vastaajista noin 60 % oli sitä mieltä, että arkkitehtuurin historialla, korjausrakentamisella ja perinteisten rakennustekniikoiden ja -materiaalien osaamisella on paljon tai erittäin paljon merkitystä heidän työssään. Korjausrakentaminen oli myös yksi viidestä osaamisalueesta, joista jäsenistö oli hankkinut syventävää osaamista täydennyskoulutuksen kautta viimeisen viiden vuoden aikana. (Suomen Arkkitehtiliitto, Arkkitehdin osaamishaastekysely 2014).

Kansainvälinen merkitys

EUn ammattipätevyysdirektiivi asettaa arkkitehdin koulutuksesta laadulliset ja määrälliset arviointiperusteet vastavuoroisen tunnustamisen perustaksi. Direktiivin luettelemiin pakollisiin koulutussisältöihin kuuluu arkkitehtuurin historia laajassa kontekstissa.

Eurooppalaisten arkkitehtikouluja ja arkkitehtijärjestöjä edustavien EAAEn (European Association for Architectural Education) ja ACEn (Architects' Council of Europe) hiljattain laatiman selvitystyön mukaan tulevaisuuden kolmeen tärkeimpään haasteeseen opetuksessa ja ammatissa toimimiseen sisältyy rakennusperintö. Rakennusperintö on kasvavan huomion kohteena ja se on merkittävässä roolissa muun muassa EUn Kulttuuriperintövuoden kansainvälisissä tapahtumissa.

Huomioiden huippuosaajien ilmeisen ja yhä kasvavan tarpeen sekä kansallisesti että kansainvälisesti, on erittäin ristiriitaista ja kyseenalaista, että vahvasti kansainvälistymiseen pyrkivä Aalto-yliopisto samanaikaisesti vähentäisi arkkitehtuurin historian opetusta ja sen roolia arkkitehtien koulutuksessa.

Suomen Arkkitehtiliitto pitää välttämättömänä, että korkeatasoisen arkkitehtuurin historian opetuksen säilyminen ja kehittäminen osana Aalto-yliopiston arkkitehtuurin opetusta turvataan. Alan opetus edellyttää jatkossakin omaa itsenäistä ja kokonaista professuuria, jossa voi kokopäiväisesti paneutua opetukseen ja tutkimukseen sekä niiden kehittämiseen.

Helsinki 12.3.2018

Suomen Arkkitehtiliitto

Henna Helander, puheenjohtaja